

Drugi dan so vedeli vsi otroci v šoli, da znajo Jožek, Malka in Nivaš narediti »Grande Trio«. Po šoli je vse pridrla k Ravniku, da bi videli to novost. Spravili so se v senco sredi vrta. Trio je bil v sredi, krog njega v travi je pa kar mrgolelo otrok. Trio prične. Nivaš, kateremu je bilo piskanje silno neprijetno, je cvilil in cvilil, da mu je sapa pohajala. Otroci so se smejali in kričali in uganjali tak vrišč, da se je razlegalo po dobrih. Niso se menili za drugo, kakor za trio. Zato niso zapazili Ravnikovega očeta, ki so prišli s šibo nad nje. »Ali greste iz trave?« zavpili so jezo nad otroki. Kakor bi odrezal utihnil je »trio«, otroci so jo pa pocedili po vrtu na vse vetrove. Vsak je šel, kar je mogel, da bi utekel leskovki. »Še enkrat!« zažugali so domačima — in s tem »še enkrat« je bil končan vaški in otroški »Grande Trio«.

A. S. Basnigoj.

Zapor ga je izučil.

Gužnov Milče je bil porednež prve vrste; povsod ga je bilo polno in, kjer so otroci napravili kako neumščino, je bil gotovo tudi Milče poleg.

Posebno rad pa je zmerjal ljudi na potu, katere je srečaval. V šolo gredé se je kar vsakega lotil, kogar je na poti došel ali srečal; jel ga je zmerjati in obšipati z najgršimi priimki, ne da bi ga bil pozdravil z lepim krščanskim pozdravom: »Hvaljen boži Jezus Kristus!«, kakor so ga učili v šoli gospod kapelan. Pa to mu še ni bilo dovolj, da je tako grdo oblajal vsakega človeka na cesti; še mirne ljudi je napadal, posebno stare ženice niso imele miru pred njim. Zaletaval se je za njimi ter jim je metal pesek ali blato v obraz. Če so ga pa hotele razžaljene starke kaznovati, se jim je hudomušno rogal ter je zbežal hitrih nog.

O njegovem grdem obnašanju so zvedeli tudi gospod učitelj in so ga že mnogokrat kaznovali; pa le vse ni nič pomagalo. Tudi stariši so mu večkrat nala-

gali različne kazni in ga sto- in stokrat svarili zaradi nedostojnega razgrajanja med potom. A njihovi opomini so bili podobni onemu semenu v Gospodovi priliki, ki je padlo na pohojeno cesto; zakaj poredni Milče jih ni poslušal, ampak komaj je prestal kazen, bil je poprejšnji hudobnež.

Česar pa niso dosegle ne besede, ne kazni starišev in gospoda učitelja, to je storil strah v temni ječi. Naj takoj povem, da je bil Milče kljub svoji porednosti strahopetec od nog do glave; posebno teme se je bal kakor same hudobe. Komaj je nastal večerni mrak, ni se upal ganiti od matere ali očeta; za nobeden denar ga nisi spravil po noči po kakšno reč na podstrešje ali kam drugam, kjer je bila gosta tema.

Tisti čas se je naselil v vasi, kjer so bivali Južnovi, star, resen mož; prišel je iz tujine in si je za malo svotico denarja, ki si ga je bil prihranil v mladosti, kupil majhno kočo, ki je stala za vaško cesto, že precej oddaljena od drugih hiš.

Starček je bil zelo pobožen ter je hodil redno vsaki dan v bližnji trg k sveti maši, od katere se je ravno v istem času vračal domov, ko so hodili vaški paglavci v šolo. Prve dni so se ga še razposajenci nekako bali, a komaj je preteklo teden dni, začeli so mu nagajati in se raznovrstno norčevati ž njim, posebno, ker se je opiral na precej debelo, neokleščeno palico, s katero je večkrat — ali iz navade, ali iz kakega namena, ne vemo — naredil velik križ ob tla, ter je vselej zamrmrljal neke neznane besede. To je bilo kakor nalašč za take poredne nagajivce.

Hitro so opazili to nenavadno navado starčkovo, ter jo tudi dobro porabili v svoje nepoštene otročarije. Seveda je bil Milče prvi, ki je začel moža oponašati in se mu posmehovati. Vsekal si je nekje v gozdu precej debelo palico, kakoršno je imel tuji mož, ter jo je skrival v nekem varnem grmu. Ko pa je divjal zjutraj s tovariši v šolo, šel je često v oni grm po spravljeno palico ter je začel, približevaje se starčku, delati velike križe po cesti, ter se norčevati s sivolasim možem. Častitljivi starček ga je svaril z lepo in ostro besedo; pa bolj ko ga je opominjal, bolj razposajen je bil drzni nagajivček.

Celó njegovim tovarišem, ki so mu od začetka pomagali, zdelo se je preveč in so ga zatožili doma očetu in materi.

Huda kazen je zadela doma Milčeta. Najpoprej je bil pošteno tepen in poleg tega se je moral celi dan postiti; pa še nekaj hujšega je moral prestati! Približevali so se ravno velikonočni prazniki, katerih se vaška mladina vsako leto toli veseli. Pa je tudi prijetno, ko možato stopajo mladi šolarji v lepi novi obleki proti cerkvi, da obiščejo tam križanega Odrešenika in ga ponižno molijo. Milče pa letos ni dobil nove obleke, katera mu je bila obljubljena in katere se je tako zelo veselil. V svoji vsakdanji, semtertje že nekoliko zakrpani obleki je moral iti v cerkev. Njegovi tovariši so nalašč bolj ponosno stopali pa drug drugemu kazali, kaj je kateri novega dobil za prelepe velikonočne praznike. Toda Milčetu še ni bila zadosti ta kazen; potreboval in iskal je sam še hujše, ki jo je tudi staknil, precej, ko se je zopet šola začela po praznikih.

Ko se je vračal s svojimi sošolci iz šole, jih je našuntal, da so si vsi poiskali dolge palice, s katerimi so se redno vsaki dan približali koči ter začeli razbijati po lesenih stenah in vratih — imel je namreč mož vrata vedno zaprta, dasi je bil doma — in zmerjati starčka.

Večkrat se je sicer prikazal pri vratih ter je zažugal razposajencem, pa kaj si hoče, v tem trenutku so bili paglavci že Bog vé kje. Ker se je to le velikokrat ponavljalo, premišljeval je starček, kako bi kaznoval grdo porednost in se rešil nagajivih dečkov; končno pa se mu je rodila pametna misel v osiveli glavi.

Bilo je lepega pomladanskega dné; solnce je že poljubljalo s svojimi oživljajočimi žarki v pomladanskem cvetju zibajočo se naravo in kazalec na uri se je že pomikal proti poldnevu, torej k tistemu času, ko se vračajo šolarji iz trga. Dobro vedoč, da ga tudi danes obiščejo mladi nagajivci, zapusti starček svojo izbico, vrata samo pripre ter se skrije v listnico. Ni mu trebalo dolgo čakati, kar priletijo razposajenci z navadnimi palicami v rokah ter hité naravnost h koči. Nekoliko časa zmerjajo starčka, potem pa odidejo; le Milče še ostane

ter tolče po koči. Zdajci pa se še celó približa vratom ter se z vso močjo zaleti vanje; pa joj, vrata se odpró in Milče je v kletki, zakaj takoj pristopi iz listnice zaničevani in užaljeni mož k vratom ter jih zapre. Milčeta pa tira v temno čumnato, kamor ni prišel ni jeden žarek luči.

Milo je zdihoval naš znanček v temni ječi ter je prosil starčka, naj ga izpusti, saj mu ne bode nikoli nič več naredil...

A mož je bil gluh za vse njegove mile prošnje; zaklene čumnato ter gre Milčetovim starišem naznanit, da ostane njihov sin pri njem do drugega jutra.

Akoravno je srce materino in očetovo navadno rahločutno, vendar Južnovi niso ugovarjali starčku ter so obljubili, da pridejo šele drugo jutro sami po hudobnega sinčka.

Grozne trenutke je preživel ubogi Milče v temni čumnati in še sedaj, čeravno je že nosil nekaj let vojaško suknjo, trdi, da so bili ti trenutki najhujši v njegovem življenju, kakoršnih si ne poželi nikdar več.

D drugega jutra so na vse zgodaj prišli Milčetova mati k starčku, da rešijo sina iz temne ječe.

O, kako prosečemilo je pogledal Milče svojo mamico, ko je odprl mož čumnato.

»O mati«, vskliknil je, »rešite me, nikdar več ne bodem zmerjal tujih ljudij in vas bom vedno ubogal, o, prosim, prosim!«

»Pa obljubiš tudi, da bodeš pustil srečajoče ljudi pri miru in jih boš le prijazno pozdravljal z besedami: »Hvaljen bodi Jezus Kristus«? In, da ne boš več tega starega moža zaničeval in oponašal?«

»Obljubim, obljubim vse, vse bom storil — samo rešite me.«

»Torej naj pa bo; pa pojdi z menoj, poprej pa še moraš strica prositi odpuščenja!«

Ves skesan je hitro pokleknil Milče pred moža ter s solzami v očeh prosil, naj mu odpusti, ker ga noče nikdar več žaliti.

»O, vse ti odpustim, samo obljubi mi, da bodeš odslej lepo ubogal svoje stariše in dobre učitelje, ki te učijo tako lepih rečij!«

»Bom, bom,« ponavljal je deček vesel, da je prost grozovite ječe.

Kar je Milče obljubil, je tudi vestno izpolnil in postal je najpridnejši deček one vasi.

Tega dné se pa še sedaj često spominja in, kedar pride po naključju na mirodvor, ne pozabi obiskati zapuščenega groba v kotu na desni strani, kjer počiva njegov kaznitelj in dobrotnik.

Kedar pa vidi poredne dečke, ki se po potu grdo obnašajo, jih vsikdar posvari, rekoč: »Obnašajte se dostojno, da ne pridete v temno ječo!«

Kaj ne, dragi čitatelji, da hočete tudi vi spolnovati njegov nauk in povsod se dostojno obnašati ter ne šele čakati, da bi vas zmodrila — občutna kazen. *Kovačev.*

Na grobu mamice.

Pojdi, pojdi dete,
Kamor žene te srce.
Pojdi tja na božjo njivo,
Kjer v grobovih mrtvi spe.

Išči med grobovi,
Išči tisto jamico,
Gi zagrebala je prezgodaj
Tvojo dobro mamico.

Tam poklekni h grobu,
Toči, toči mi solzé,

Da izjokaš se pri mami
In vtolažiš si gorjé.

Ona te bo čula,
Gledala z nebes na té,
Za-te bo Boga prosila,
Posušila ti solzé.

Potlej rokci skleni,
Moli za-se in za njo,
Da, ko tebe smrt poseče,
Prideš k mamici v nebo.

A. O. Naum.

